

**UCHWAŁA NR XXIX/243/22
RADY GMINY DŁUTÓW**

z dnia 29 czerwca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Dłutów
na lata 2022-2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, poz. 583) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447) uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Dłutów na lata 2022 - 2024, stanowiący załącznik do uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dłutów.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY DŁUTÓW**

Krzysztof Janas

Załącznik do Uchwały Nr XXIX/243/22
Rady Gminy Dłutów
z dnia 29 czerwca 2022 roku

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
DLA GMINY DŁUTÓW
NA LATA 2022-2024**

Dłutów, 2022 rok

I. WSTĘP

Rodzina, jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dla każdego człowieka rodzina powinna być docelową przystanią, wskaźnikiem, drogowskazem, który podpowie, w którą stronę się kierować. Rodzina kształtuje ludzkie postawy i nadaje sens egzystencji człowieka. Z domu wynosi się własne przyzwyczajenia, nawyki, zachowania i etyczne odniesienia.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowywaniu dziecka oraz dbałość o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Rodzice powinni w szczególności chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra.

Procesy industrializacji, urbanizacji i migracji w znaczący sposób zmieniły życie całych społeczeństw i rodzin. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura rodziny, ale również sposób jej funkcjonowania. Zmienił się model rodziny, zmalała liczebność rodziny, wzrosła jej anonimowość. Obok zinstytucjonalizowanego małżeństwa i rodziny funkcjonują alternatywne formy życia rodzinnego tj. samotne rodzicielstwo, kohabitacja, związki homoseksualne, życie w pojedynkę itp.

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. W wyniku reorganizacji władzy rodzinnej, znaczącą jej część w rodzinie przejmuje matka – żona. Wskutek wspólnego rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl wzajemnych interakcji. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań społecznych.

Główną przyczyną kształtowania się modelu partnerskiego w rodzinie jest wzrost niezależności ekonomicznej i psychicznej kobiety, która stanowi o poszerzeniu jej samodzielności życiowej. Kobiety - matki podejmują pracę zawodową, dążą do samorealizacji, niezależności. Rozwijają swoje pasje i zainteresowania. Nie poświęcają już całej swojej uwagi i czasu tylko na wychowanie dzieci i dbanie o dom. Mężczyźni nie są już tylko jedynymi żywicielami rodziny, ale również uczestniczą w pracach domowych, w opiece i wychowywaniu dzieci.

Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spistość, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne. Przemiany gospodarczo-kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego. Pojawiły się zjawiska o charakterze globalnym tj. choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracje oraz lokalnym tj. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńcza

i wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny itp.

Jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny. Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Program będzie miał charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

Do udziału w pracach nad opracowaniem programu oraz jego realizacją zostali zaproszeni przedstawiciele Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Dłutowie, Niepublicznego Zakładu

Opieki Zdrowotnej „Polmed”, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Dłutów na lata 2022-2024 określa zadania własne Gminy wynikające w szczególności z:

- 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;
- 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 4) ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 5) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 6) Ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 7) Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- 8) Ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 9) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dłutów na lata 2021-2027.

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W DŁUTOWIE

Pomoc społeczna wg ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej stanowi instytucję polityki społecznej mającej na celu pomoc osobom i ludziom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia. Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Dłutów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który jako jednostka organizacyjna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej jest długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo oraz bezrobocie.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej są realizowane również zadania zakresu ustawy i świadczeniach rodzinnych, ustawy o osobach uprawnionych do alimentów, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W jaki sposób kształtowało się wsparcie rodzinom na terenie gminy w latach 2019-2021 przedstawiają tabele nr 1-3.

Tabela nr 1 – liczba rodzin oraz kwota wypłaconych świadczeń w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba rodzin	271	352	299
kwota świadczeń	1 376 131,00	1 281 601,00	1 202 581,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych z realizacji zadania.

Tabela nr 2- liczba rodzin oraz kwota wypłaconych świadczeń w ramach ustawy o osobach uprawnionych do alimentów

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba rodzin	14	15	11
kwota świadczeń	101 700,00	102 000,00	83447,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych z realizacji zadania.

Tabela nr 3- liczba rodzin oraz kwota wypłaconych świadczeń w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba rodzin	571	580	590
kwota świadczeń	4 318 210,00	5 299 648,00	5 321 826,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych z realizacji zadania.

W Gminie Dłutów rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zostały objęte działaniami Programu wspierania rodziny od 2013 roku.

Rodziny, w których występuje największe zagrożenie w postaci porzucenia dzieci, zaniechania, podejrzenie stosowania przemocy oraz uzależnienie od alkoholu, otrzymały dodatkowe wsparcie w formie asystenta rodziny:

- a) 2013r. - 5 rodzin, w tym 17 dzieci;
- b) 2014r. - 6 rodzin, w tym 17 dzieci;
- c) 2015r. - 8 rodzin, w tym 21 dzieci;
- d) 2016r. - 9 rodzin, w tym 22 dzieci;
- e) 2017r. - 9 rodzin, w tym 22 dzieci;
- f) 2018r. - 10 rodzin w tym 21 dzieci;
- g) 2019r. - 8 rodzin, w tym 15 dzieci;
- h) 2020r. - 8 rodzin, w tym 14 dzieci;
- i) 2021r. - 9 rodzin, w tym 17 dzieci.

W oparciu o przeprowadzone wywiady środowiskowe oraz dokumentację pracy asystenta rodziny wynika, że problemy takie jak ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych to problemy, między którymi zachodzi związek przyczynowo – skutkowy, np.: bezrobocie powoduje nie tylko utratę środków finansowych ale również pogłębienie i nawarstwienie się innych problemów, tj: bezradność, izolacja społeczna, uzależnienia itp. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych dotyczy rodzin z dziećmi niezależnie od ich struktury. Wieloprotblemowe rodziny z dziećmi to rodziny, które mogą mieć jeden lub wiele sprzężonych ze sobą problemów. Wieloprotblemowość nasila się szczególnie w przypadku rodzin niepełnych. Poza wsparciem materialnym i niematerialnym, niezbędne będzie wzmocnienie funkcji rodziny, poprzez umożliwienie dostępu do różnego rodzaju form wsparcia.

Celem wszystkich działań jest zapobieganie umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną oraz wyposażenie rodziny w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i potrzebami.

W ramach realizowanego Programu w latach 2019-2021 z założeń programowych zostały podjęte/zrealizowane następujące działania, m.in.:

1. diagnozowanie i analiza środowiska rodzinnego:

- wywiady środowiskowe przeprowadzane przez pracowników socjalnych w rodzinach przeżywających trudności, objętych wsparciem w ramach programu
- praca socjalna prowadzona z rodziną w celu rozpoznania problemów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, w środowisku szkolnym i rówieśniczym. Praca socjalna jest prowadzona przez pracowników socjalnych na bieżąco w celu pomocy w rozwiązaniu problemów jakie są w rodzinach, których nie są sami w stanie rozwiązać, m.in.: pomoc w zakupach, w umówieniu wizyty lekarskiej, napisanie pismo do różnych instytucji, wskazanie metod wychowawczych, które mają pomóc w problemach z dziećmi.

2. zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- objęcie dzieci uczących się wsparciem w formie gorącego posiłku w stołówce szkolnej
- objęcie wsparciem finansowym lub/i rzeczowym z pomocy społecznej. Pomoc została przyznana w szczególności na zakup żywności, odzieży, środków czystości.

Rodziny otrzymały skierowanie do współpracującego z GOPS Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „Szansa” oraz Dłutowskim Klubem Aktywnego Seniora po odbiór żywności w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD);

- monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Polmed w Dłutowie.

3. rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin, zapewnienie specjalistycznego poradnictwa i wsparcia:

- pomoc asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w jej środowisku domowym;
- pomoc w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego (pomoc pedagoga i psychologa szkolnego, objęcie opieką przez placówki specjalistyczne: poradnia psychologiczna, poradnia zdrowia psychicznego, itp.);
- pomoc w dostępie do bezpłatnego poradnictwa prawnego. Udzielenie porad prawnych przez prawnika w punkcie bezpłatnej pomocy prawnej w Dłutowie.

4. zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących

- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną w tym z placówkami służby zdrowia;
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji, np. podjęcie leczenia uzależnień- współpraca z Gminną

Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej – współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy;

- współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, oraz sądem w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym;

5. dążenie do odbudowy i wzmocnienia rodzin

- pomoc rodzinie, w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na wydanie przez Sąd postanowienia pozwalającego pozostać dzieciom w ich środowisku rodzinnym. Przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodziny, poprzez wsparcie asystenta rodziny – rodziny, w której zdiagnozowano potrzebę wsparcia w celu wyeliminowania nieprawidłowości funkcjonowania w szczególności problemów opiekuńczo – wychowawczych.

- w grudniu rozpoczęto zajęcia w świetlicy środowiskowej dla dzieci w ramach projektu „Pracusz” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Pomimo podjętych wielu działań przez współpracujące instytucje na terenie gminy w 2021r. zostało skierowanych dwoje dzieci do placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Należy zauważyć jak ważną i niezbędną rolę pełni asystent rodziny, dzięki któremu dzieci mogą pozostać w swoim środowisku naturalnym. Stała kontrola oraz wsparcie ze strony asystenta rodziny, zajmującego się rodziną w ich środowisku naturalnym przyczynia się do możliwości pozostania dzieci w rodzinie naturalnej.

Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none">1) Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych2) Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie3) Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych4) Baza instytucji wspierających rodzinę (GOPS, PCPR, Policja, Sąd, służba zdrowia, oświata,)5) Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty6) Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny7) Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży8) Wsparcie dla dzieci w formie świetlicy	<ol style="list-style-type: none">1) Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego przy jednoczesnym niechętnym korzystaniu z usług w miejscowości gminnej2) Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela3) Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej4) Brak w środowisku „animatorów kultury”- osób propagujących zdrowy styl życia i efektywne wykorzystanie czasu wolnego przez młodzież5) Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów

środowiskowej	6) Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
Szanse <ol style="list-style-type: none"> 1) Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawcze 2) Edukacja rodziców 3) Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę 4) Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. 5) Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym 	Zagrożenia <ol style="list-style-type: none"> 1) Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów 2) Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia” 3) Wzrost kosztów utrzymania rodzin 4) Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc 5) Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, internetu

IV. Adresaci Programu

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Dłutów, tj.:

1. rodziny niezaradne życiowo

Programem mogą zostać objęte rodziny, które nie posiadają zdolności wychowawczych i popełniają błędy wychowawcze. W takiej rodzinie brak jest stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Innymi słowy dysfunkcyjność rodziny wpływa na załamanie struktury relacji rodzinnej. Wtedy też rodzina jako podstawowa komórka społeczna nie może spełniać podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Najczęściej problemy w takich rodzinach wynikają z niskiego poziomu wykształcenia rodziców czy też trudnej sytuacji materialno-bytowej.

2. rodziny z problemem ubóstwa obarczone bezrobociem

Rodziny naznaczone ubóstwem, często wynikającym z braku pracy, są tą częścią społeczeństwa, która jest zagrożona dezorganizacją pracy rodziny. Brak pracy jest czynnikiem, który ma wpływ na zaspakajanie podstawowych potrzeb rodziny i prowadzi do narastania kwestii ubóstwa.

3. rodziny dotknięte przemocą

Przemoc fizyczna i psychiczna nie znajduje swego źródła tylko w rodzinach z obniżoną sprawnością bytową i materialną. Problem przemocy dotyka również rodzin pełnych, dobrze sytuowanych materialnie oraz ludzi wykształconych. Niestety, tylko

nieliczne z rodzin dotkniętych przemocą zgłaszają swój problem. Często temat przemocy domowej pozostaje nadal w tzw. „czterech ścianach”.

4. dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym

Dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym mają na ogół problemy w sferze emocjonalnej. Ich zaburzenia nie pozwalają na prawidłowe funkcjonowanie. W taki sposób dziecko z głębokim deficytem emocjonalnym nie wykształtuje odpowiedniej hierarchii wartości. Proces ukierunkowania dziecka jest niezwykle trudnym procesem, który pochłania wiele pracy i wysiłku. Na niedostosowanie społeczne dzieci duży wpływ ma środowisko pierwotne, którym jest rodzina oraz rozwój cywilizacji i technologii, a także środowisko rówieśnicze.

Nie mniej jednak rodzina niezależnie od tego jak funkcjonuje, czy jest środowiskiem zdrowym i wartościowym moralnie, czy też przejawia wyraźne cechy patologii - w każdym przypadku kształtuje osobowość, postawę społeczną, wyznacza koleje losu dziecka.

V. Cele programu

Cel główny: wspieranie rodzin mających problemy z wypełnieniem swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Cele szczegółowe:

- 1) zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących;
- 2) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dla rodzin z dziećmi;
- 3) poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji
monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie	- przyczyny udzielania pomocy - liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych
współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Urząd Gminy w Dłutowie	- liczba i rodzaj działań - liczba osób objętych wsparciem
wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba i rodzaj działań

innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia		w Dłutowie Urząd Gminy w Dłutowie Placówki oświatowe	
praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie	- liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej
motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- liczba osób, które podjęły terapię - liczba założonych Niebieskich Kart - liczba osób, które ukończyły terapię
dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej
w zależności od zdiagnozowanych potrzeb – zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie	- liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta

wsparcie asystenta rodziny			
zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Urząd Gminy w Dłutowie PCPR w Pabianicach	- liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy
zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Urząd Gminy w Dłutowie	- liczba i formy udzielonej pomocy - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą
objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Urząd Gminy w Dłutowie	- liczba dzieci korzystających z posiłków
monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Placówki opieki zdrowotnej Placówki oświatowe	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem
zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Urząd Gminy w Dłutowie	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach
szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie	- liczba rodzin przeżywających trudności

kierowanie osób uzależnionych na leczenie	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja	- liczba osób, które podjęły terapię - liczba osób, które ukończyły terapię
włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Policja	- liczba założonych Niebieskich Kart
zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci mające na celu organizację czasu wolnego i integrację społeczną	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Urząd Gminy w Dłutowie	- liczba dzieci objętych pomocą
przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Sąd Rejonowy w Pabianicach Wydział Rodzinny i Nietletnich	- liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny
udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną	2022 - 2024	pracownicy socjalni asystent rodziny	- liczba szkoleń i konferencji
objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Placówki opieki zdrowotnej	- liczba podejmowanych interwencji kryzysowych - ilość godzin dokonanego nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego - ilość rodzin korzystających z profesjonalnej pomocy

		GKRPA w Dłutowie	
--	--	------------------	--

Wskaźnikami osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych będzie analiza następujących danych:

- 1) liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych objętych wsparciem asystenta rodziny;
- 2) ilość rodzin korzystających z porad i konsultacji specjalistów;
- 3) ilość rodzin, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu, w tym ilość rodzin, które zakończyły pozytywnie współpracę z asystentem rodziny.

VI. Zakładane efekty realizacji programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- 1) polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- 2) wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- 3) zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- 4) poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- 5) przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- 6) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- 7) poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- 8) wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- 9) umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- 10) rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wpierania rodziny.

VII. Źródło finansowania

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych gminy.

Środki na realizację Programu będą pochodzić:

- 1) z budżetu gminy,
- 2) z budżetu państwa,

3) środki pozyskane z funduszy zewnętrznych w tym: rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

VIII. Realizatorzy Programu

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie we współpracy z:

- 1) Sądem Rejonowym w Pabianicach - Wydział Rodzinny i Nieletnich- współpraca w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) kuratorami sądowymi- w celu podejmowania działań o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym, kontrolnym związanym z wykonywaniem orzeczeń sądu oraz podejmowanie czynności w ramach procedur Niebieskiej Karty;
- 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dłutowie w celu zapewnienia osobom uzależnionym, ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia wyjścia z nałogu;
- 4) Urzędem Gminy w Dłutowie- współpraca polegająca na wsparciu w działaniach podejmowanych w ramach realizacji lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodzin;
- 5) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach w celu zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, oraz udzielenia wsparcia osobom usamodzielnionym opuszczającym ww. formy pieczy zastępczej;
- 6) Zespołem Interdyscyplinarnym w Dłutowie – podejmowanie czynności w ramach procedury „Niebieska Karta” oraz działań wspierających rodziny dotknięte przemocą;
- 7) Posterunkiem Policji w Piątkowisku w celu przeciwdziałaniu przestępczości i uzależnieniu wśród dzieci i młodzieży oraz w ramach procedury „Niebieskiej Karty”;
- 8) Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Dłutowie poprzez realizację szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wspieranie rodziców i dzieci w problemach pojawiających się w rodzinach. W przypadku podejrzenia występowania przemocy w rodzinie podjęcie czynności procedury „Niebieskiej Karty”
- 9) NZOZ w Dłutowie – objęcie opieką zdrowotną i prowadzenie profilaktyki zdrowia. W przypadku podejrzenia występowania przemocy w rodzinie podjęcie czynności procedury „Niebieskiej Karty”.

IX. Monitorowanie programu

Program będzie koordynowany przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dłutowie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny.

Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 15 lutego każdego roku koordynator Programu przedkłada sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i potrzeb związanych z realizacją Programu.

Wójt Gminy do dnia 30 marca każdego roku przedstawi Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Sprawozdania rzeczowo- finansowych z zakresu wspierania rodziny będą sporządzane i przesyłane zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

X. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Dłutów na lata 2022-2024 ma stanowić fundament do tworzenia sprzyjających warunków w celu poprawy życia rodzin mających trudności opiekuńczo – wychowawcze w celu zapewnienia ich dzieciom pozostania i prawidłowego rozwoju i funkcjonowania w środowisku naturalnym. Jak wynika z założeń programowych niezbędna jest w tym celu systematyczna współpraca jednostek działających na rzecz dzieci na terenie gminy Dłutów. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być między innymi polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej oraz uwrażliwienie społeczeństwa lokalnego na krzywdę dzieci i zachęcenie do współpracy z instytucjami.